

Причини за пораждање на учителското движение

Всѣки безпристрастенъ наблюдателъ на живота, следъ като анализира добросъвестно и безъ предубеждение борбитѣ, които клокочатъ непрестанно въ недрата на човѣшкото общежитие, на дъното имъ ще открие, че тѣ се стимулиратъ отъ материалнитѣ интереси на разнитѣ съсловия и обществени класи. Напр., картелитѣ, трѣстоветѣ, концернитѣ и пр. не сж друго нищо, освенъ сдружения на капиталиститѣ за защита на капиталистическитѣ интереси и осигуряване на по-голѣма печалба, а работническитѣ професионални сдружения и синдикати—за защита на работническитѣ интереси и за закрила отъ посѣгателството на капиталистическата експлоатация.

Учителското професионално движение въ България не прави изключение отъ това правило. Неговата поява и развитие сж прѣкъ и непосредственъ резултатъ отъ мизерното материално положение на учителя, който, поради естеството на своето социално положение и функциитѣ, които му сж възложени да изпълнява на единъ секторъ въ съвременната буржуазна държава, винаги е билъ държанъ въ една нетърпима материална и духовна мизерия, която го е превърнала на веченъ недоволникъ, като всѣки експлоатиранъ и онеправданъ пролетарий. А това недоволство не датира отъ вчера или завчера, отъ миналата или по-миналата година; напротивъ, то води началото си откакъ се появи на животъ и самото училище като обществено учреждение. У насъ, още презъ 1884/85 год., вследствие на непоносимото си материално положение и нередовно изплащане на заплатитѣ, *учителството започва да стачкува*. Презъ 1889 год., начело съ Видинското учителско дружество, избухва едно по-сериозно масово недоволство всрѣдъ народното учителство, което се дължи не само на мизерното му положение, но и на крайно несигурния му служебенъ стабилитетъ. Никой учителъ тогава не бѣ сигуренъ, че идната година нѣма да бжде уволненъ и изхвърленъ на улицата, понеже пазаряването му ставаше по сжщия начинъ, както пазаряваха пждаритѣ. Тази обща болка най-сетне въ 1889 год. се изрази въ общъ учителски протестъ, въ задружно действие противъ мизерията, противъ моралния и правовъ тероръ, който и тогава, както и днесъ, притискаше учителството. Първо даде сигналъ за борба учителството